

Література

1. Звіт про виконання плану роботи Державної фіскальної служби за 2015 рік. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/data/files/131201.pdf>

Іван ЧАЙКІВСЬКИЙ

Тернопільський національний економічний університет, Україна

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ І КОНТРОЛЬ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Контроль – найважливіша складова будь-якої системи управління, що гарантує та забезпечує якісне та ефективно здійснення управлінської діяльності. На відміну від моніторингу та оцінювання, контроль має обов'язковий характер та забезпечується шляхом застосування різних підходів і методів.

Особлива увага у системі контролю належить контролю в органах місцевого самоврядування, оскільки саме ці органи найбільш наближені до населення та щоденно з ним співпрацюють. У цьому контексті актуальним стає питання контролю якості цієї співпраці та виконання органами місцевого самоврядування своїх функцій, найважливішою серед яких є надання адміністративних послуг. Як зазначають вітчизняні науковці «без контролю неможлива ефективна реалізація тих управлінських завдань, які покладаються на органи місцевого самоврядування Конституцією і законами України». [1]

Відповідальність – це один із визначальних принципів статусу органів місцевого самоврядування та елемент, на основі якого має здійснюватись їх діяльність. Вітчизняний та зарубіжний досвід дають підстави вважати, що для розвитку інституту місцевого самоврядування на сьогодні є розширення повноважень, переданих державою органам місцевого самоврядування.

В практиці місцевого самоврядування розрізняють конституційно-правову і майнову відповідальність органів і посадових осіб місцевого самоврядування. Органи та посадові особи місцевого самоврядування несуть відповідальність за свою діяльність перед територіальною громадою, державою, юридичними і фізичними особами.

Конституційно-правова відповідальність полягає у застосуванні до

органів та посадових осіб місцевого самоврядування різних заходів конституційно-правового впливу з боку компетентних державних органів.

Вищою формою конституційно-правової відповідальності органів і посадових осіб місцевого самоврядування є дострокове припинення їх повноважень у встановленому законом порядку.

Майнова або цивільно-правова відповідальність органів і посадових осіб місцевого самоврядування настає за їх неправомірні рішення, дії або бездіяльність, якими вони завдають юридичним і фізичним особам матеріальної та моральної шкоди. Ця шкода згідно з чинним законодавством відшкодовується органами і посадовими особами місцевого самоврядування в повному обсязі за рахунок коштів місцевого бюджету. Коли ця шкода обумовлена розумним ризиком, то це одна справа. Інша - коли вона обумовлена некомпетентністю, особистими інтересами депутатів або сільського, селищного чи міського голови.

Відповідні органи виконавчої влади, на які покладається контроль за здійсненням органами місцевого самоврядування делегованих повноважень, повинні проводити моніторинг реалізації цих повноважень виконавчими органами рад та визначати відношення загальної кількості прийнятих рішень до кількості рішень, прийнятих із порушенням чинного законодавства та вжиття заходів із визначення задоволеності жителів відповідної територіальної громади рівнем реалізації делегованих повноважень. За результатами такого моніторингу органи виконавчої влади подають узагальнену інформаційну довідку до відповідного комітету Верховної Ради України для формування узагальненого висновку та прийняття рішення Верховною Радою України.

Проблемними питаннями, що потребують вдосконалення правового регулювання є необхідність розмежування відповідальності органів місцевого самоврядування за реалізацію власних та делегованих повноважень, встановлення чіткого переліку підстав відповідальності, визначення видів контролю як передумови відповідальності, а також її відображення у статутах територіальних громад.

За реалізацію власних повноважень органи місцевого самоврядування мають нести відповідальність передусім перед територіальною громадою та особою, за реалізацію делегованих повноважень – перед державою, територіальною громадою та особою.

З метою вдосконалення регулювання відповідальності органів місцевого самоврядування в Україні, потрібно врахувати можливості територіальних громад уточнювати у своїх статутах види та процедури відповідальності утворених ними органів. Реалізація такого наряду дозволить перетворити відповідальність органів місцевого самоврядування у дієвий та ефективний механізм взаємовідносин між жителями територіальних громад і місцевою представницькою владою.

Література

1. Сухінін Д. Контроль в органах державної влади та органах місцевого самоврядування: порівняльний аналіз [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2012/2012_03\(14\)/12sdvspa.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2012/2012_03(14)/12sdvspa.pdf)

Ольга ЧОРНОУС

Тернопільський національний економічний університет, Україна

РОЗВИТОК КООПЕРОВАНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ЕЛЕМЕНТ УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ В ОРГАНІЗАЦІЇ

Вирішення проблем розвитку і зміни важливі для всіх організацій, що динамічно розвиваються. В даний час процес впровадження змін в організаціях стає новим концептуальним підходом до управління. У зв'язку з цим особливої важливості набувають процеси змін всієї системи функціонування організації і її організаційної структури, включаючи процеси, людей, споживачів, а також різні моделі і методи їх практичного втілення.

Зміни є невід'ємною складовою для будь-якої організації, оскільки середовище, у якому вона існує, динамічне та мінливе. Тому організація, що хоче вижити в умовах постійного прогресу та бути лідером серед конкурентів, повинна реагувати на зміни середовища шляхом ефективного впровадження організаційних та стратегічних змін. Таким чином, постає проблема ефективного управління змінами в організації. Зміни в організації обумовлені реакцією організації на розвиток навколишнього середовища (зв'язки, загрози і можливості). Організації змушені постійно пристосовуватися до середовища, в якому існують. Самі вони також генерують зміни в зовнішньому середовищі, розробляючи і випускаючи на ринок нові товари і технології, які стають

домінуючими і знаходять широке поширення.

Саме зміна - це поступовий або ступінчастий процес переходу організації на новий рівень з використанням існуючих ідей і концепцій.

До змін в організації відносяться:

– в основній структурі - характер і рівень ділової активності, правова структура, власність, джерела фінансування, міжнародні операції та їх вплив, диверсифікація, злиття, спільні підприємства;

– у завданнях і діяльності - асортимент продукції і набір послуг, що надаються, нові ринки, клієнти та постачальники;

– в застосовуваній технології - обладнання, знаряддя праці, матеріали і енергія, технологічні процеси, канцелярська техніка;

– в управлінських структурах і процесах - внутрішня організація, трудові процеси, процеси прийняття рішень і управління, інформаційні системи;

– в організаційній культурі - цінності, традиції, неформальні відносини, мотиви і процеси, стиль керівництва; в людях - керівництво та службовий персонал, їх компетентність, мотивація, поведінка та ефективність в роботі; в ефективності роботи організації - фінансові, економічні, соціальні та інші показники для оцінки зв'язку організації з навколишнім середовищем, виконання своїх завдань і використання нових можливостей; престиж організації в ділових колах і в суспільстві.

При цьому розглядаючи питання управління змінами в організації відмітимо те, що зміни є основно та невід'ємною складовою будь-якої організації. Тому для організації є необхідним швидке реагування на зміни середовища шляхом створення та впровадження ефективних стратегічних та організаційних змін. Організації адаптуються до змін середовища шляхом вчасного реагування, урахуванням тенденцій розвитку середовища, та методом пристосування середовища під себе.

Досліджуючи підприємства роздрібної торгівлі Тернопільської області в неспеціалізованих магазинах з перевагою продовольчого асортименту, можемо констатувати відхід від традиційних підходів міжорганізаційної співпраці. Підприємства стають дедалі гнучкішими, широко застосовуючи кооперовані зв'язки, в тому числі із підприємствами європейських країн.

Підприємства галузі реалізують динамічний різноплановий процес добровільної співпраці з юридично та економічно самостійними підприємствами на основі їх ключової компетенції для виробництва і реалізації продукції та надання послуг. Метою цих змін є підвищення